

N°. 14.

Firmdeenâ 6. (18) April

1870.

Walsa rar gaddu 1 rubl.

M a h d i t a j s.

Ceſſchemmes ſinnas. No Rihgas: leddus iſeeſchana. No Luboh-
nes dr.: mahzitajs Peitans nomirris. No Jelgawas: landags beigt.
No Simferopoles: ſahſſiba uſeeta. No Tiſlis pilſt.: Keiſers Kaulaſu
apmekleſ.

Ahrſemmes ſinnas. No Wahſſemmes: pahr Bruhſchu un Dahau
ſtribbi. — Auguſtenburgas erzegs. No Schweizijas: kaitoli no pah-
weſta grihb aſtahtees. No Franziyas: prinziſ Behter Bonaparte. No
Spaniijas: Spaneſchu rubpes deht lehnina. No Rohmas: pahr kon-
zibli. No Rihnas: jubras laupitaju ſohbe. No Amerikas: Neegeru
ſenators. No Indijas: atraitnes ſodeſſinaſchana.

Zittas jaunās ſinnas. No Rihgas: Siames dwihni. — raſbainiba.
— Ginnes jahtneku beebrita. No Leepajas puffes: pahr ſchahs ſee-
mas laiku. No Reſſeem: pahr ugguns-grehlu. No Drenburgas:
pahr lohpu-febrgu.

Jaunakāhs ſinnas.
Drufkas no monnas reiſoſchanaſ. Teefas ſpreedums Kalifornijā.
Grahmatu ſinnas. Wiſſeibidās dahwanas.

Peelikkumā. Paſemmibas ſtobla. Peematſajchana. Robinsona
ecnaidneefs us nahwi Berlinē. Uetizzams ſuns.

Ceſſchemmes ſinnas.

No Rihgas, 2trā April. Muſſu daugawas
leddus, kad jau kahdas deenas agral leddus pee Di-
naburgas, Krihbzburgas, Rohkneſſes un t. pr. bij ſah-
zis kuſtetees, wakkar ſchē Rihgas leiſas puffē jau pa
gabbaleem atſchēihrahſ un ſchodeen pulſſt. 11½
pilmā ſpehbā ſahla pa wiffu daugawu kuſtetees
un aiſeet prohjam.

No Lubahnes draudſes, Wiſſemmē. Lu-
bahnes draudſes mahzitajs, Auguſts Eduards
Peitans, 28tā Merz f. g. ar nahwi aiſgabjiſ.
— Aiſgabjeiſ bij dſimmiſ Latweetiſ; ſtudeerejiſ
Tehrpatā no 1842—1846; 1848 palikka par Lu-
bahnes draudſes pirmu mahzitaju, kad minneta draudſe
no Laudohnes draudſes tilla atſchēirta, kur wiſſch
22 gaddus ar leclu uſzihtibu un ſwehtibu ta Kunga

wihna ſalnā ſtrahdajiſ. Berrejam, ka kahds no aiſ-
migguſcha ammata brahleem mums plaſchakas ſinnas
par wiſna ſwehtitu darbu ar dſihwes-apraktiſchānu
dohs.

No Jelgawas. 24tā Merz tē Kurſemmes
muſſchneeki ſawu ſchagabba landagu beiguſchi.

No Simferopoles rakſta tā: No teem 160,000
rubleem, kaſ no ſchejenes renteſas iſſagti, birgera
Gontſcharowa ſalnu-dahſfā 129,000 rubtus uſgabja
diwejās weetas ceraktus. Pee diwahm negohdigahm
ſeewiſchahm atradda no tabs ſagtas naudas 500
rubtus, tahdā wiſſē, ka polizeja bij nomannijufe,
ka tabs ſeewiſchkaſ naudu pahrleekam ſchkeeduschaſ.
Gontſcharows tilla zeel' ſanemtē.

No Tiſlis pilſſehtaſ. Kreemiſta behrſes awiſe
ſtabſtoht ſchahdu ſinnu: Scha gadda waffaras bei-
gumā leels pulſs karra-wihru ap Tiſlis pilſſehtu
ſanahſ lehgere. Taiſ pawehleſchanaſ, kaſ karra
apriaktu waldiſchānahm dohtas, irr peeiſhmehts, ka
karra-wihreem lehgere pee Tiſlis japaleel no 15ta
Auguſt tik ilgi lohpa, kamehr augſtaſ Keiſers wiſnu
munſterechānu pabeige. Schi ſinna no waldiſcha-
nas puffes iſrahda, ka augſtaſ Keiſers apnehmeeſ
ſchinni waffarā Kaulaſſiju apmekleht.

Ahrſemmes ſinnas.

No Wahſſemmes. Kā tad nu weenreiſ pa-
leel ar to Seemeta-Schleſwigu, ko Bruhſcheem wai-
jadſeja atdoht Dahneem? tā laikam daſchs buhſ
dohmajiſ, jo jau labbu laiku laika-rakſti pahr to
neko neſinno. Teefa gan, ka ſchi leeta lihſ ſchim
kluffu ſtahw, jeb woi waldiſchānas ar to darbojāhs

tif sawâ starpâ ween. Lai nu buht kâ buhdams, tomehr taggad atkal ko awisës atrohdam pahr scho buhschanu. Ubrsemneeki schoreis raksta tã: Pruhfchi bes kahdas teepschanahs buhtohd darriuschi pehz tahs stas punktes, ko Praghgas meera-derrefchanã norunnajuschî, bet Dahni pagebroht tã kã nenahlahs: wianni gribboht Flensburgu, Düppeli un Alseni — tahs stiprakahs weetas lihds, kas nemas nefaderrotees ar to meera-derrefchanu, un ko Pruhfchi nebuht newarroht wehleht, jo arri wiffa zitta Wahzsemme buhtu tam pretti. Ka Dahneem nefahds meera prahs ne-effohd, to jau warroht manniht pee ta, ka sawâ walsts runnas-deenã spreeduschees, kã winneem Pruhfchi warroht usbrukt un winnu galwas-pilesehtu bombardeereht jeb fashaut, tadeht scheem pascheem waijagoht tahdu flotti masaku karraluggu buhweht, ar ko Wahzsemmei skahdeht. — Wahzsemme gan neweens nedohmajohd Dahneem usmahktees, bet Dahni jau us to gribboht rikfotees; wianni nedohmajohd wis us faderrefchanu un tadeht redsams, ka Pruhfchi winnus newarretu apmeeri-naht, kad arri kahdu gabbalu no Seemeta-Schleswigas teem atdohtu un t. pr.

Wehl no Wahzsemmes. Lai gan tee no waldischanas gohda atraiditi Hannoveres, Kurheffenes un Nassawas walbineeki irr un paleet wiffu-leelakee eenaidneeki Pruhfchijai, un wiffadi nodarbojahs, pee sawa pirmeja gohda un warras tilt, tomehr irr wehl weens tahds, kam winna peederrigu walsti Pruhfchi panehma un kas tomehr nefahdu kildu nezekt. Tas irr Schleswig-Holstein-Augustenburgas erzogs Friedriks, pahr ko arri dauds tiffa runnahs, tai laikã, kad Wahzschchi Dahneem scho semmi atnehma. Schis funks no walstu darrifchanahm pawiffam atkahpees un wairak dsihwo Gohdas pilesehtã, Koburgas erzoga walstẽ. Behrnã gaddã winna tehws nomirris un zaur to winsch mantojis leclu semmes gabbalu Pruhfchu walstẽ, kur winsch taggad par leclu gruntneeku un semmtohpeju palizzis. Wiffus tohs lischkus, kas no 1864 lihds 1866 Kieles pilesehtã winnu apstahja un winnu rihdija, sawu erzoga cemantojumu pageh-reht, tohs wiffus winsch few no kalla noraidijis tadeht, ka tee winnam skahdi ween darriuschi; taggad winsch Gohdas pilesehtã draudsejahs ar Pruhfchu offizeerem, jo winsch pats agral ilgus gaddus Pruhfchu offizeeris bijis. Schis prahstigs funks to deesgan labbi faproht, ka naw wairs tee laiti, kad pee wezzahm teefahm warreja zeeti turretees, bet ka taggad tam ta teefa, kam spehls un warra.

No Schweizijas. Schweizijas fattoki arr fauni us teem konzibles spreedumeem, kas kaudis gribboht atkal wehrdinahd un tadeht paschas gruntigu fattokij awisës runnajohd nifni ween konziblei pretti. Margawas kantones fattoki gribboht no pahwesta pawiffam atfazzitees, sawu tizzibu tibriht un paschi to tã eetahst, kã preesch fewis par labbu atfahst. Schahs kantones waldischana zehlushehs pretti

tam Jesuitu preesteru-seminaram Soloturnes pilesehtã un apnehmusehs tam to gadsfahrstigu kantones nodohschanu, 4700 frankus, us preeschu wairs nemassahd.

No Franzijas. Prinzijs Behter Bonaparte paleefohd mahjã un nereisojohd nekur prohjam, lai gan wianna cenaidneeki us to gaidohd un pastahwoht. Winsch gan gribbejis schoreis agrafi nefã zittõs gaddõs us semmehm iseet, lai tahs faunas mehles drihsak paliktu kluffu; bet kã taggad effohd, tad ihsteni waijagoht winnam us weetas palikt, jo kad aiseetu, tad tã israhditohs, itt ka winnam pahr tahm draudschanahm bail buhtu un oht'fahr, tad jau buhtu neeks tahs augstahs teefas spreedums, kas winnu par newainigu nosalka. — Zittas sinnas stahsta, ka prinzijs isreisejis us Schweiziju.

No Spanijas. Spancefchi ar walbineeka iswehleschanu atkal effohd fajukuschî, ka nesinnoht, ko nu darriht. Tapehz kahda awise dewuse sawu padohmu tahdu, ka waijagoht par fehninu preesch Spanijas nemt to 25 gaddus wezzu Saksu-Koburg-Gohdas prinzi Augustu, Brasilijas Keisera snohdu. Winsch jau effohd fattolis un tam jau arri effohd frohna-mantineeks, tã, ka drohschi us winna dsimummu pehznahkama deht warroht pakautees. Winsch arri effohd tohti baggats un tahds taggad derroht Spanijai, kam naudas truhfums leels. (Laitam muhsu kandidats no N 12 wehl nebuhs tur no-gahjis!).

No Rohmas. Jau agral effam peeminneuschî, ka konzibles tehwi 21 basnijas bauklus islaiduschî, kurru katris beidsahs ar lahstu prett tahdeem, kas schai bauflibai nepadohdahs, jeb kam firds nekahdã wihse nepatauj tahdas leetas tizzeht. Taggad pee teem 21 peelikti wehl 18 slahd, kas irr dohti 1) pahr Deewu, wiffu leetu radditaju, 2) pahr deewischlahm parahdischanahm, 3) pahr tizzibu uu 4) pahr tizzibu un zilweku gudribu. Pee katras punktes arri tẽ irr lahsts slahd, kã par prohwi: 1) Kas netizz to pateesu Deewu kã radditaju wiffu redsamu un neredsamu leetu, tas lai irr nolahdehts. 2) Kas nebihstahs us to pastahweht, ka bes ta redsama zits nekã wairak ne-effohd, tas lai irr nolahdehts un t. pr. — Tã warreni tee strahda, itt ka wianni buhtu tee fungi pahr wiffu pasauli. Bet, kã jau agral effam fazzijuschî, effohd winnu pulkã arr wibri, kam gaischafas azzie. Kad konzibles tehwi wiffu to pasaules negantibas un netizzibas-grehku krahwuschî Protestanteem ween wirsũ, tad — 22trã Merz tas bijis — biskaps Strossmair zehlees pretti un fazzijie: „Neko nederr, ka mehõ to pussi no apgaismotas pasaules pasuddinajam, kã runnadami. Starp Protestanteem irr dauds wibri, kam libra tizziba un kas celsch tahs dsitti dibbinati un flaidri pahrleezinati. Tittai daschãs punktẽs tee ar mums naw weenã prahdã, bet tee irr, ihsti falkohd, taisnibas un gohda-speegelis. Konziblei muhsu laifõs waijag'

bucht tahdai fapulzei, kas melle tohs schlihruschohs faweenohht un sameerinahht un tadeht të ar rahmu prahtu un mihlestibu jastrahda." Arri kardina's Schwarzenberg fazzijis: „Juhz nolahdat tohs, kas tahs pirmahs kristigas mahzibas leeds un sohdat paschus tohs, kas Deewu pawiffam netizz. Bet so tas palihds! Woi tee par to fo behdahs, ka winnus par neswehteem nosauz, kad winni jau nebuht netizz, ka kas swehts effoht? Winni drohschi karrohs pretti. Kad pahr Protestanteem brehzat, tad ar to juhhs jo leelaku pataifat to grawu, kas winnus no mutsu kasnizas atschkir. Winnu starpà irr dauds tahdu wihru, kas derr par preefschihmi dsihwoschanà un gudribà. Laudis pasihst winnu wehrtibu, sinn winnus gohdaht un tee wiffi dohses us winnu puffi. Bet mums waijadsetu mihligaki un faderri-gaki ar winneem satiltees, warrbuht, ka wehl warretu faweenotces." Arri scho wihru tàpat là Strosfmari apsauza, lai mutti turroht un fazehlahs trohlsnis warrens. Tomehr, tà falka, Strosfmaira runna effoht dauds fo palihdsesuse, jo effoht daschas leetas jeb mahzibas pahrtaitas.

— Pahwests taggad tohti nikkigs un par neeka leetu errejotees. Wieterbo pilsehtà teekoht taifiti brihnum brangi sehweh-kohzini un teem us katru schatteli uslikti tee wahrdi: „nemaldigi sehweh-kohzini," tas irr tahdi, kas us pirmo wilzeenu tuhlin degg. Pahwests tahdu wirsralstu eerahdsijis, effoht eedohmajees, ka winna nemaldibu ar to isfmeijohht un tadeht pawehlejis, ka lai tahdu wirsralstu tuhlin aisleeds. — Arri trihs Englaandeeschu dahmas lizzis no Rohmas aisraidihht prohjam, bes ka buhtu peerahdihht, kahdas wainas deht. Dohma, ka tahs laikam effoht bihbeles islaiduschas pec tejenes eedsih-wotajeem, un tahdas leetas pahwests newarr zeest. Tàpat arri diwas zittas Englaandeeschu familijas israiditas, kam par wainu leekoht, ka ar Garibaldi draudsihu turroht. — 28. Merz wezzam Neapeles kehniham Franzim II. nomirrusse ta prinzeffe Kristina Pia Maria, fo ne wiffai senn ar tahdu leelu gohdu un stahiti kristija. Wiffu flawenafce dakteri të sa-azinati kohpà, bet newarrejuschchi glahbt. Ar to Franza draugeem isnikhuse wiffa zerriba, ka Franza zilte deenàs atkal warretu sawu agraku walsti usnemt.

No Rihnas. Is Kanton pilsehtas raksta, ka Februar mehnescha eesahkumà tur pa pufstundas laiku 34 juhrah-laupitajeem galwas tilluschas nozirstas. Tee effoht bijuschchi tee, kas pehrn tam Seemet-Wahzsemmes luggam „Apenrade" uskrittuschhi. Kad tas sohda-darhs bijis pastrahdahs, tad waldischana ta karras-fugga „Medusa" kapteinam Streuben peesuhthijuse abbus tohs sohda-sohbenuz, par leezibu, ka laupitaji sawu algu dabbususchchi.

No Amerikas. Amerikas sabeedrotu walstu pirmais senators no Neegeru tautas sawu pirmo runnu turrejis. Schahda runna pec winneem tas esfamens jeb pahrbaudischana, woi wihrs fo geld

woi ne un woi tam arr padohms irr galwà. Sin-nams, ka us scho brihdi gaidija draugi, kas labpraht Neegercem nowehl lihdsigas teesas ar baltajeem, un arri eenaidneeki. Pats leelais senata fapulzeschanahs nams appalschà un augschà peegahjis pilns kauschu, fur baltee un melnee papilnam bijuschchi kohpà. Paschi zeenigakee wezzee senatori pazehluschees no sawahm weetahm un eedrohschinadami stahjuschees jaunajam beedram klahht, kam preefsch sewis un sawas tautas pirma pahrstahweschana jarunna. Ir tee prahtigakee un zeenigakee tautas un sabcedr. walstu weetneeki bij schurp nahluschi. Til fo nu noliktà brihdi mel-nais senators Newels pazehlahs, wiffi palikka rahmi un kluffi un skattijahs ween us to wihru, kam bij jarunna. Sau winna pirmee wahrdi bij til drohschi un skaidri, ka winna draugi palikka preezigi un eenaidneeki nokaunejahs. Winsch runnaja pretti teem padohmeem, kas Neegercem par skahdi dohti; winsch meerigi un skaidri israhdiha, là gohdigi Neegeri isturrejuschees pa to karras-laiku lihds pat gallam. Tad pagehreja, ka walstu beedriba lai winna tautu aisstahw prett tahm waijafchanahm, kas wehl taggad ne-effoht beiguschahs un t. pr. Kad winsch bij beidsis un meerigi atkal us sawa krehsla nosehdees, tad dauds gohda-wihri, kurru draudsiha dahrga leeta, gahja winnam klahht, sneedsa rohku un wehleja labbu laimi. Wiffi labprahtigi lungi ar to bijuschchi pilnà meerà un teikuschi, ka atkal effoht mantojuschchi sawai tehwa-semmei teizamu wihru. Tè nu palikka par melleem wehrgu-turretaju teepschanahs, ka Neegeri effoht ihstee mescha laudis, pec ka ar mahzibu neso newarroht isdarriht. — Tàpat zittkahrt schahs semmes wehrgu-turretaji Sweedru kehniham bij ecekuschchi no Latweescheem, — kamehr superdents Fischers pahri Latweeschus ismahzija un tohs kehniham peewedda, lai pahrlausina, fo schee proht un mahf.

No Indijas. Lai gan waldischana stipri us to kuhfo, ka lai wezzee Indeeschi wairs nedarra pehz sawahm paganu negantibahm, tomehr daschòs kaktòs, fur schee laudis ween dsihwo, daschureis tee wehl pehz saweem wezzcem eeraddumeem darra. Ne-senn kahdà zeemà atkal weena atrakne tilluse fadedsinata un waldischana pahr to til tad sinnu dab-bujuse, kad tas jau bijis notizzis. Sadedsinatahs atraknes raddi no waldischanas puffes nu tilluschchi us 7 gaddeem zeetumà eeslohdstiti par to, ka tee nelaimigo us tahdu flepfawibas nahwi pahrrunnajuschchi un tee ta zeema eedsihwotaji wiffi, kas to negantibu lihds skattijuschchees, us 3 gaddeem zeetumà eebahsti.

Zittas jaunus sinnas.

No Rihgas, 1mà April. Tas kohpà sa-audsis dwihnu-pahris no Siamas, kas jau preefsch wairaf là 30 gaddeem të Rihgà bijis par naudu laudihm rahditees, schinni neddetà atkal të atreisofchoht un us ihfu laiku Tahna gildes nammà par naudu buh-

schöht redsam. Tas irr tas pats dwihau-pahris, kas, la awises daudsinaja, nesenn gribbeja sewi list atschkirt, bet dakteri winnus ismellejuschi, atteiza, ka to newarroht wis darriht, jo tad teem arri buht toht jamirft.

Wehl no Nihgas. Winna zettortdeenä, 26. Merz pullsten 7 walkarä Pehterburgas Abrihgä, leelajä Alekxandera-eelä N° 78 kahdä ebrbehgä pee kurneeka Ernest Taube eegahja diwi nepasibstami zilweki, kas fazzija, ka gribboht sabbas pastelleht, bet tuhlin kurneekam kitta wirsü, to gahja garr semmi un ar nasi tam eedubra kalla. Kurneeks sawäs nahwes-isbailës weenam, kas to gribbejis faistih, pahrohdis pirkstu un pretti turredamees apgahjis leestu galdu. Us scho trohlfni kahds nahburgs atsteidsees raudsiht, kas të noteel un breefmas eeraudsijis, fahjis pehz palihga faukt, — zaur lo tad tee blehschi aishbegusch, bes ka lo buhtu dabbujusch laupih. Kurneeks tä eewainohts, ka masa zerriba to isahrsteht. Gan weenu tehwinu, lo par wainigu usskattija, tuhlin fanehma un us ismellechanu nodewa. Bet swehtdeen tai 29tä Merz kwarataloffizeera palihgam Jaskowski isdewahs notwert weenu, kas jau wairaf reises par nedarbeem strahpehts un tas israhdahs ka tas ihstais fleplaws un flimmais kurneeks to arri par to wainigo pasinnis, arri ta lohuma waina pee winna pirksta useeta un kulle tam bijuse lauschama stanga. Scha arrestanta wahrds irr Ans Biffeneek.

— Awises sinno, ka Hinnes skunstigu jahneeku beedriba schinni waffarä atkal nahschöht us Nihgu un jau Mai mehnesi të buhschöht. Täpat arr stabsta, ka nahschöhä 1871mä gaddä noturreeschöht të Nihgä ohstro semmkohpibas israhdischanu, prohti tahdu, ka 1865tä gaddä të bija.

No Leepajas puffes, 18. Merz. Pehz flapja ruddena bija mums branga pastahwiga seema desmit neddetas zauri; no 8. Janwar libds 16. Merz brauzahm ar lammanahm. Sallu effam Janwaritt bahrgu 3 neddetas turrejuschi. Dasch'deen falla pee 25 grabdehm. Ir 8. Merzi, paschä pirmä pawasfaras deenä, wehl laika glahsis 15 grabdes aufstuma rahdija. Bihruks jau Februari fahla dseedah, Kihwite, ir stabrki — jau mahjäs un sneegs suhd azihm raugohht pawaffaras faulitë. 20. Janwaritt walkarä redsejahm aplam plattu un gaischu, farlanubaltu seemeka gaischumu pee debb:fs, kas laifam us stipru fallu sihmeja, kas arri pehz tam 2 neddetas bija sihws. — Mahnutizzigajs to sawadi sihmeja; bet tizzigajs sinnu:

„Ka — latris starrinsch, spohschums plats
Nahd' Deewa gohdib' — mihlibinu:
Apstait' to ar swehtu sinnu! —
Nebihstees — ! — Deews walda Pats!“

Us muhsu pufi taggad par sirgeem dauds malka. Pirzeju dauds; bet mas pahrdeweju, tadeht ka ehdama Deewa swehtiba; bet — ta sirgu dahrdstiba arri nu

sagtus kahjenë zeff wairaf, ka tais diwi tulfchös gaddös. — Sagli jaunu skunsti isdohmajusch stragus sagt, prohti: no frohga stebdelehm zeffneekem. Par wiffahm mallahm dsird sirgus no stebdelehm iskrampetus, bet — sagli neweenu nedfird fanemtu zeet'. Arri no kleschu uslaufchanahm deesgan dsird. Zeffineeki! par zeffu eedami, fargajeet labbi sawus kummetus, ka kahjahm nepaleekat, ka jau dasch labs palizzis, un mahjäs buhdami, leekat tohs ais stipras atflehgas un pee durwihm sibwu sunni! Sargajeet wairaf un zeetaki sawus kummetus, nekä sawas lihgawinas!

Lihgawina tad atstahs, zittu drihs atraffi;
Bet tad firdinsch tew atstahs, welti pehz ta praffi!
E. F. S.

No Leischeem. Scheimes meestä Leischös nezahht no Kursemmes rohbeschahm 10tä Merz walkarä nodedsa faimneekam Andschulim dsihwojama ehka un nahburgu faimneekam Krautschunam rija. Ugguns zehlfusees no Andschula istabas tahdä wihse, ka faimneeka mahte allu bruhweht gribbedama, effohht preeksch-nammä, kurrä nelahdu greestu nebija, falmus eenefuse, tad skallu ar ugguni seenä eesprauduse un patte kahdas waijadstibas deht eegahjuse istabä, kur zitti wiffi walkarinas ehdufchi; laifam gan wezzene buhs to deggofchu skallu aismirfufe, un kaudis ehdamami nemas nemannijusch, ka jaw leela pufs jumta nodeggufe. Kad nu zits pee lohga peeklaudsinajis un usbtahwis, ka mahja degg, tad wiffi skrehjuschi ahra mantu atstahdami, til sawu dsihwibu glahbdami; arri wezza mahte behgufe, tal wehl atgreesufes atpaktat sawu naudu panemt; bet nu tai beidsamai pa durwim ahra skreenohht, jumta gabbals uskrittis un ugguns to tä eewainojuse, ka pehz pahri deenahm nomirruse. Nijai ugguni wehisch no deggofchas istabas usneffis. Saimneekam leela skahde, jo wehl ihsti preeksch tam schkubnus ar nekultu labbibu peedsinnis, kurra wiffa fadeggufe. Gan effohht no Gleebarwas muischas — pee kurras arri Scheime peederr — ar sprizzi nobraufusch; bet newarrejuschi neto darriht, tapehz ka uhdena naw bijis; jo par wiffu to meestu, kur gan lohpa warretu drihs kahdu simtu sirgu buht, — wairaf naw bijusch pee uhdena weschanas, ka til trihs ween aishjuhgti, — brijnumms gan! bet tur jaw tahda ta mohde. Teiz gan, ka meera-kungs zittam faimneekam, kas nepalihdsejis glahbt un wehl pretti runnajis — ar wiffseem peezeem pirksteem waigus noglaudijis, ir kasaks apraudsijis zil bees winnam tas kaschöhts, — wai tas gan geldehs. Wehl arween kaudis neproht ar ugguni deesgan prahtigi apeetees!! C. M.

No Orenburgas ralkta, ka Ufas gubernijä lohpu-sehrga weenadi plohsotees, wiffu zauru seemu. Daschös apgabhalös 60 prozentes, jeb no 100 lohpeem 60 sehrga notahwnse. Nemas arr neteekohht gabdahs, sehrgu aishfargah; flimmu lohpu ahda teekohht nowilkta un ta neweffeliga gatta laifam

us tirgeem islikta preefsch pahrdobfchanas. Schabda nebehdiba arri Pehterburgai warroht flahdeht, tadeht, la tee no Sibirijas us Pehterburgu waddami lohpu pulki wairaf nabtoht zaur Ufas guberniju.

No Amerikas. Seemet-Amerikas waldischana nospreeduse: Marmonus speest, la lai tee neturr' dauds feewas lauliba, la tee ar sawu pasch-isdohmatu jaunu tizzibu few to waku dewuschi, tik dauds feewas turreht, zil ween grihb. Taggad spreests: teem birgeru teefas atnemt un tohs ar naudas-strahpi un zeetuma sohdu apdraudeht.

Jannafahs sinnas.

No Pehterburgas, 31. Merz. Nihâ fadefinahs 3 millionus naudas papihrus (silberscheines), las irr weena daffa no teem 12 millionus rubtu, to 11. Juni p. g. augustais Keisers pawehlejis atpaktat nemt un isnihjinahs.

No Madrides, 10. April (30. Merz). Bahr erzogu Monpangije, las to prinzi Heinrich Burbon noschahwis, isdohts tahds spreedums, la tam kahdus mehneschus jafeschs zeetumâ, tad tam no Madrides ja-aiseet un jamatfa 30,000 franki par flahdes atlihdfinaschanu.

Druffas no mannas reisofchanas.

III.

S m i r n a.

Kad prett Turku sultana pilli, tai kalnâ sakkâ sabelê sehbedams, jaw labbu laiku biju pawaddijis un wiffu Konstantinopeles pilssehtu jo peeclahjigi apstattijis, tad wehl pa pilssehtas eelahm schurp un turp apstahrt staigadams, beidscht itt peecluffis buhdams, aishgahju us sawu sinnamu Kreewu fwehtreisneekuflosteri. Tâ weffelas 8 deenas pa scho leelo warreno pilssehtu apstahrt staigajocht mannim arri jo brangi isdewahs tur tahs buhdamas wehrâ leelamahs weetas un leetas, jo peeclahjigi apstattiht. Tomehr taisnibu salkocht, Turku starpâ tâ arri winnu pilssehtâs newâlta jaw tahda kahrtiba, tihriba un spohdriba, la pee mums muhsu tehwu semmê — Kreewu-semmê. — Schurp un turp pa eelahm staigajocht, feschas jaw jo zeeti irr ja-usrauga, sagtu un wiffadu deedelneeku, las us fweeschineeka feschahm gluhn, schê irr tohti dauds. Wiswairaf tahdi karmantschiki schê sawelkabs, ir no Giropas puffes, las sawâ tehwu-semmê maifi ar gohdu apniht eht — tikkai klendere un blandahs pa pasauli apstahrt blehnu darbus darridami un tâ zaur to fewi us-turredami.

Kad nu 6tâ Janwar Kreewu damp-fuggis atwedda wairaf fwehtreisneeku, las arri us Jerusalemi reisoja, tad wehl pa to laiku, kamehr bij wakkas, man arri isdewahs Turku augstu fungu kappu basnizinas apstattiht, las allasch pee tahm leelakajahm basnizahm jeb moschejahm irr peetaifitas. Al tu mannu baltu deeninu, zil leeli tur irr tee sahrki ar leeleem pufsmehnescha stabbeem isrohtati! Peecldeenas ap pufseenu allasch Turku Imami jeb mahzitaji tē wahrtôs sehbedami sawâ koranâ lassidami us weeseem gaida,

las nablschoht aishgahjeju kappu-weetas apmekleht un Deewu luhgt.

Lai 8tâ Janwar, las bij treschdeena, mehsh nu jaw no pascha rihta sakhahm ruhpetees par istifschanu us fugga, jo us wakkaru jaw bij jareiso pa juhru prohjam. Pehz pufseenas pulstien 4 no Konstantinopeles isbrauzocht un weenumehr pa Marmora-juhru zauru nakti us preefschu dewamees; ohtrâ deenâ ap pulstien 12 paschâ pufseena Giropas pehdigus krashtus pa labbu rohku atstahjocht un pa kreifu rohku zaur juhvas sawalu Mas-Asias krashtôs ebrauzocht, aishweenu us preefschu fsehjam. Wiffa ta juhvas-malla, kur fuggam irr jabrauz, irr tâ salkocht, zaur zaurim ar tohti augsteem kalneem, kurru gallôs muhschigs sneegs stahw, la sehstin peesehta. Tâ arweenu us preefschu braukdami, jaw 10tâ Janwar ap paschu pufseenu jauku kalnu starpâ eeslehgtu — Smirnas pilssehtu aishneedsam. Tik to muhsu fuggis tē sinnamâ weetâ bij apstahjees un sawu enkuru ismettis, ta mehsh tuhdat ar Turku maso laiwinu, katris fewu aismalfajusch, pahrzeldamees pee mallas eegahjam pilssehtâ un to deenu scho pilssehtu jo peeclahjigi apstattidami lihds wakkaram tē nobshwojam. Smirna, lai gan dauds masaka nekâ Konstantinopelê, tad tomehr wiffas Anadolias semmes galwas-pilssehtâ buhdama, irr deesgan leela un staisa, zaur zaurim ar jaukeem „lappu-kohkudahrseem“ un staisahm sakkahm laubehm puschkota. Paschâi pilssehtai irr tohti schauras un lihfas eelas, us kurrahm reisneeks tikkai knappi weenu kameekufarrawanei, las tur schurp un turp ar apkrauteem bakkeem teel wadditi, warr zekku greest. Tikkai ta Wahzu-eela schê irr ta leelaka un plattaka. Tahs mahjas jeb nammi, la es nosfattijahs, man isliffahs Smirnâ dauds brangakas un labbaki apkohptas nekâ Konstantinopelê mehsh buht. Tikkai deenas-widduspuffe prett to leelo kalnu, us kurra wirfsgalla irr tee wezzi Keemeru kumediju-namma pils druppi redsami, kur fw. preezas mahzitaja Zahna mahjeklis Polikarpus affins-leezineeka nahwi zeeta un kur arri winna kaps irr redsams, — tur tai kalna pagahsâ irr Juhdu apgabbals ween, tadeht schahs mahjas tur prett zittahm pilssehtas mahjahm irr tahs neezigakas un flittaki apkohptas. — Bet ja peeminneta kalna wirfsgallâ pee teem wezzeem pilmuhreem uskappj, kur frusta karralaitâ tas Englandeeschu kehniensch Nilards tas Lauwa apmettahs, tad no turrenes us wiffahm pufsehm irr warren jauka isflattifchanahs. Wisjaulaka irr us seemekapuffi flattotees, jo tē dsittâ eeleija patte branga Smirnas pilssehta, las tahlu, tahlu aiseet pa semmi garrahm juhvas-mallu prohjam. No kalna galla flattotees, lai gan wiffu pilssehtu warr pahredseht, tomehr wiffas Turku moschejas jeb basnizahs newarr wis faredseht, es tik isflaitiju kahdus 16 tohrnus ween. Us rihta puffi, starp teem leeleem kalneem aishpilssehtas, aiseet leels lihdsens semmes gabbals

ar jaukeem augku= un zihpressu=kohleem wisszauri pce-aubstis. Arri no pilssehtas ohtras mallas jaw labbâ gabbalâ, irr dselsu=zetta sleetes willtas us Jerusalemes pussi probjam. Tomehr scheem leeleem kalncem dselsu=zettu zauri taisiht, tas wiinneem ne-cespehjana leeta, tadeht dselsu=zetta sleetes irr pa eezejahm apfahrt kalneem willtas lihfun lihfumeem un t. pr.

Kad nu no scheem wezzeem pilsmuehrem garrahm teem wezzeem Keemeru kumediju pils druppeem nahf, tad turpat pee leela zihpressu kohla, atrohdaht sw. pcezas-mahzitaja Jahna mahzetta Polikarpa kops, so besdeewigi Turki, gribbedami to dahrgu peeminnu pawiffam isdeldeht, irr pahwehrtuschi par kahda Muhamedaneeschu swehtneeka kappu. No scha kappu un leela kalna nu no-cet pa schaurahm eelahm zur Zuhdu apgabbalu, paschâ Smirnas pilssehtâ un tē stary tahm nekaitamahm ehlahm, kur Turki sawas daschadas prezzes isliffuschi, wissu deenu tuppe-dami andelejahs, neganti sweschincekam wirsû bahschahs sawas leetas peedahwadami, tadeht arri zauru deenu paschâ pilssehtâ irr brihnum leels trohtsnis. Wairat eewehrojamas irr ta Lutter dr. mahzitaja Utsenfeldt mahja ar to leelo gimnasiaf skohlu, kur 85 behrni teef mahziti. Tē es atraddu arri weenu skohlmeisteri no Lehrpatas pilssehtas, kam nu bij leels preeks, ka es effoht atnahzis schohs apmelleht un tadeht meh s'igi ween kohpâ buhdami pahrunnajam par daschadahm leetahm. Pehdigi wehl apmellejam to Dialonissu nammu, kur Wahzu mahfaz manni itt mihligi usnehma. Schē es atraddu 230 behrnus daschadas klassēs cedallitus, 20 behrni irr puifchi ween, un zittas wissas irr meitinas. Franzuschu un Wahzu wallodas irr tahs gruntigakas, kas schē teef mahzitas. Ir teescham jauka mahja ar leelu zeereschanas pagalmu, tã kã mannim bij leela luste tē kahdu laizinu jaukã laubē no skaishtahm rohseh m un zittahm pukkeh m apklahtã — pawaddiht. Ipsi falkoht, ar Smirnu es jo gruntigali cepasinnahs, atpalkat us Kreewu-semmi reisodams, jo tad kahdas 2½ deenas Smirnã un atkal 3 deenas Konstantinopelē nodsihwoju, kamehr tur fuggam bij jalawejahs. Tai 11tã Janwar deenã ap pusedeenu no Smirnas ehstas isbrauzoh', muhsu fuggis „Zereba“ pa jubru weenumehr us preefschu dewahs garrahm Messin, Alesandrinu, Tripoli, Beirut, Alka un pehdigi us Zoppi probjam. Jaw pee Tripoles pilssehtinas eesahlahs flawenahs Kanaana-semmes rohbeschas, ar jaukeem Libanus kalneem un no schejenes nu irr wehl weffelas 2 deenas lihds Zoppi garrahm Kanaanas-semmes krafteem ko braukt. Itt ihpaschi no Alkas pilssehtas, kurrat wirsrinki leels muhsis irr zetts, nu jaw nahf jaukaka ta semme; tik ko garrahm leelam Karmekã kalnam fuggis pa-cet, tad tur wairs nekahdu kalnu azzis ne-cerauga, ka ween lihdsenu semmi, un tã tas nu eet, lihds kamehr us labbi paleela kalna paschã jubras-mallã

buhwetu Zoppes pilssehtinu aissneeds. Taisuibu falkoht, nekur wissã Kanaana-semme naw tik jauki puschkohts semmes gabbals, ar debbes jaukumeem, kã schē eefsch Zoppes. Patte Zoppes pilssehta naw nekahda deewessinn zil branga un skaissta, tad tomehr winnas leele dahrsi, kahdas 6—7 werstes garrumã un 7—8 werstes plattumã, irr teeschahm jo apbrihnojami un kohi flawejami augku kohlu dahrsi. Tahdus jaukumus meh s muhsu Kreewu-semme ne ar ugguni melledami newarram useet, tahdi jaukumi tiffai ween irr fittas semmes atrohdami, kas reisneeka firdi warren eelihgsmo, ka tas wissas zetta-gruhtibas aismirdams tur buhdams, atrohdaht kã paschã paradihsē. — Zittã reisē es plaschakas sinnas dohschu par jauko Sarona eezejju. Schkerberg.

Teefas spreedums Kalifornijã.

Kad Kalifornijã seltu atradda, tad wasankas un maifi bes garrosas melletaji, ir sagli un rasbaineeli no wissahm pasaules mallahm barreem tur fatezzeja. Prohtama leeta, ka eesahkumã tur nebij ne fahrtigas, ne drohschas dsihwas. Waldischanaï tur nekahds spehks nebij un teefas spreedeji ne retti nebij labbaki ne kã tee pasuddinajami.

Tã pat arri bij weenã tã nosauzamã pilssehtinã, ko par Eldorado bij eesaukuschi.

Weenã rihtã dsirdeja wairat' pistoku schahweenus. Diwi selta-razzeji bij sadubruschees un sawu strichdinu gribbeja islihosinacht ar revolwereem. Rewolweris irr pistole, ar ko bes jaunã peelahdeschanas 6 un wehl wairat' reisas warr schaut. Winni weens ohtram usbrucka us celu, kur kahdi 100 eedsihwotaji seereja. Lehrums gan bij leels, bet mehrkeh un trahpiht, to tee wihrini nemahzeja un tee skattitaji wairat' no lohdehm bij apdraudeti ne kã paschi tee schahweji. Daschas lohdes zaur lohgeem un durwim eeschahwahs mahjãs un dauds netrühka, ka weena lohde buhtu trahpijusi nenoseedsigu kohpmanni, kas sawã bohde us pirzejeem gaidija.

Kad abbi zihnitaji sawus revolwerus bij ischahwuschu, bes ka weens ohtro buhtu trahpijuschu, tad sawus karra eerohtschus metta pee semmes un weens ohtram kehrah mattõz, sinnam ar naggeem, itt kã Lappi us sawahm kaljahm medf darr'ht. Bet drihs pats meera-teefneffis schkihra tohs zihnitajus, par ko tee skattitaji stipri errojahs.

Weera teefneffis tuhliit eezehla weenu ihpaschu teefas sehdeschanu. Kad labbaka kohrtela nebij, tad ar frohga istabu bij japaleef meerã. Zaur liffumeem nolifts skaitlis swehrinatu tiffa apgahdahts, kã arri leels pulks papihra un kahdas wezzas liffumu grahmataf. Diwi flaweni blehschi paschi peedahwahjahs abbeem apfuhdseteem par adwolateem jeb aissstahwetajecm. Treschais pats iszehlahs par fuhdssetaju itt kã no frohna un walsts puffes.

Wehl tannã paschã deenã pehz pusedeenã prozeffis eesahlahs.

Klausitaju papilnam bij sanahfufchi. Winni wiffadi jobfojabs un smeellus dfinna, usdsehra gudrai teefai weffelibu, pihpeja, traktoja un padarrija wiffadas aplamibas.

Tas pirmais un wiswajadfigais darbs, to teefneffis preelshâ nehma, bij schis, ka papilnam pastelleja schnapsa, ar to nu pats teefneffis, swehrinatee, adwofati un apfuhdsetee sewim kreetni rihtli stalloja.

To isdarrijs un gudra Salamana gihmi peenehmis, teefneffis tahdu likkumu preelshâ zehla:

„Kurfch no abbeem apfuhdseteem pirmajs rewolweri wilzis, tas effoht tas usbruzzejs bijis un tadeht arri tas wainigajs. Dhtrs til ween nohtes deht effoht pretti turrejees un wianam pilna warra bijusi, ohtro noschaut.“

Taggad eesahfahs ehmiga leezineeku pahrlausifchana, fur weeni leezineeki ohtreem taifni pretti runnaja. Weens leezineeks fazzija, ka pirmais rewolweri papreelsh iswilzis un ischahwis. Dhtrs leezineeks turpretti nobewajabs, ka ohters diwreif schahwis, pirms prettineeks sawu rewolweri warrejis iswilkt.

Adwofati isleelijabs ar skaitahm runnahm, bet weens runnas widdu palikka stahwoht un wairs netikka us preelshu.

Tas, kas s.wi paschu par subdsetaju no trohna puffes bij iszheles, to turreja par peenahkumu un par gohdu, abbeem apfuhdseteem kreetnu rihtibu doht. Winsch teem isskaidroja, ka likkumi jaturroht swehti, winsch runnaja par fahrtigu un gohbigu buhschanu, par blehscheem, kas Kalifornijas walstei par faunu effoht un t. pr. Weens no teem adwofateem winnu atgahdinaja, ta tahds spreddikis no winna muttes ehmigi flannoht. So katre Eldorado pilsehtas eesfihwotajs tal sinnoht, ka winsch, tas taggadejs subdsetajs no trohna puffes, isgahjufchâ seemâ Idaho pilsehtâ no kappara skaidem selta putteltus effoht taifijis un laudis ar teem peewihlis un ka winsch us Eldorado pilsehtu tadeht ween nahjis, ka Idaho pilsehtâ labprahnt negribbejis tuwal eepajhteas ar karratawahm.

„Kungs“ — ta subdsetajs brehza ar stipru balsi, — „ja manni apmeijat, tad wiffu Kalifornijas walsti apmeijat, jo es te stahwu wiffas Kalifornijas walsts weeta!“

Klausitaji smehja ar pilnu kaku un tam usgawileja: „Lai dshwo Kalifornijas walsts!“

Weidsoht, tad teefneffis, adwofati, swehrinatee un sinnams arri ta „Kalifornijas walsts,“ prohti tas trohna subdsetajs, leelu pulku schnapsa un brandwihna bij isdsehrufchi, teesa ta spreeda:

„Katre no abbeem apfuhdseteem pirmajs sawu rewolweri effoht wilzis. Abbi, ta brikweem Amerikaneescheem klahjabs, til ween few paschus effoht aistahweju =

fchi. Abbi tadeht effoht bes wainas un tuhli atlaischami us brikwahm klahjam. Bet spreeduma laipnibu eewehrojoht, abbeem apfuhdseteem jamalfajoht wifs tas schnapsis un tas brandwihns, kas teefas schdeschanas laikâ isdserts tizzis.“

„Nu prozeffis bij beigta. Katre zil warredams wehl brandwihnu dsehra us apfuhdseto rehkinu un wiffi tad isschekhrabs tohti preezigi.“

Ka zaur tahdu ta gudra Salamana spreedumu Eldorado pilsehtas labbi likkumi newairojabs, to gan labprahnt warr tizzehnt. Kauschanabs un schauschanabs nolikka deenu no deenas. Weenâ paschâ swehtdeenâ gaddijabs 16 kauschanabs us eelam un weenâ no schahm kauschanahm „Kalifornijas walstei“ 2 sohbi tikka isfisti.

Grahmatu sinnas.

Pahr kurlmehmajeem. Sarafsihts un isdehts no J. Aboling. Wiffa eeahlfchana no schi raksta irr ezejkamai Latweeschu kurlmehmaju stohlai par labu atwehleta. Matka 10 lap.

Schim rakstinam irr diwejads mehrkis: pirmâ fahrtâ, lai tee, kas ar kurlmehmaju noschelojamu likteni gribbetu eepajhteas, winnâ warretu ihu pamahzifchanu atrast un ohtâ fahrtâ, lai zaur winnu ezejkamai Latweeschu kurlmehmaju stohlai, kurrai taggad palihdsiba tohti wajadfiga, maja palihdsiba zaur winnu tikta pasneegta. Tad nu luhdsu zeenigus mahzitajus un wiffus, kam Latweeschu kurlmehmaju behdigajs liktens ruh, scho rakstinu palihdseht isplattihnt. Kas wairak esemplarus gribb nemt, to luhdsu pee man Rihgâ, Pehterburgas preelshpilssehtâ, Ritter-eelâ N. Ga, kurlmehmaju stohlâ, kas netahlu no Alefanderae-eelas, peestelleht.

Taggad schis rakstinsch arri Ernst Plates k. druffas nammâ pee Pehera basnijas un Valmeister & Bruger k. grahmatu bohde us Kungu- un Sinder-eetu stuhri dabujams. Berru, ka arri zitti grahmatu pahrdeweji nekawesees, scho grahmatinu preelsh pirzejeem turredami, no sawas puffes kurlmehmajeem palihdseht. J. Aboling.

Pee Mahjas weefa trikketaja Ernst Plates funga, ta arri Jelgawâ pee Steffenhagen un dehta warr dabuht schahdu jaunu, kittineekem tohti derrigu, grahmatu:

Bischu-kalendere. Is krikhwunga no Berlepsch bischukalenderes weh schenees semmes- un gaisa-buhschanas izaifsta un pahrtullota. Isdohta no kurjemmes bischu-kohpschanas beedribas. 72 lappu-puffes.

Matka 20 lap. fudr.

Wihlestibas dahwanas

preelsh tahs zaur sleplaweem ispohtitas Baumanna familijas Pab-baschds (Mahjas weefa 6râ Ari.) peeneffa Saring 20 lap., — pawissam kopyâ 14 rub. 45 kap. Wehl us preelshu tahdas dahwanas fanemm Mahjas weefa argahdataji.

M. G. A. N. 72 lassam scho sluddinashanu: Augstrosches - Daugul walste rekrutu beedriba us preelshu wairs nebus!

Pagasta-waldischanâ, 27. Merz 1870.

[N. 73.]

Pagasta-wezzalais: J. Brastin.
Scrihw.: P. Geranius.

No jensures atwehlehts.

Rihgâ, 3. April 1870.

Atbiledams redaktehrs A. Leitau.

Sluddinaschanas.

Willen muischâ pee Limbaschrem teel us Surgeem 1870 mellehtis peena-rentineels preeksch 35 slaujamahm gobwihm. Klastakas sinuas isdohs turrenes muischas walschana. 1

Wisseem faweeem draugeem un fundehm të sinnamu darru, ka es jawu apteeki, Kalku-eelâ N 16, taggad esmu pahrdewis Theodor Buchard lungam. Par to libhs schim mannim parahditu us-tizzibu no firds pateidamees, mihligi luhdsu, arri mannam pehznahzejam täpat ustizzeetes. 1

A. Welz.

Us to nupat lassitu sinnu aisrahcidamâ, eedrohschinajohs zeenijameem libhschinigeem scha apteeka draugeem sinnamu darrist, ka es scho apteeki no Welz funga jau no 1. Janwar 1870 us jawu rechhina turru, un mihtli luhdsu, lai to us-tizzibu, to preekschejam scha apteeka fainneekam rabdijuschâ, arri man neleds, jo no sawas pusses apfohlu wissu labbi un katram pa prahyam is-darricht. 2

Theodor Buchard.

No Krohna Wirzawas pagasta teefas tohy wissit tee, tam pee tahs astahstas mantibas ta nomiruchâ fennahl bijuschâ Killa muischas mohderneeka Kriischjahn Kergalw labbas taisnas mantoschana. jeb parradu praffischanas buhtu, us-aijzinati d'wju mehneschu laita un wiswehslaki libhs 24. April f. g., kas par to weenigu un is-slehgshanas terminu nolits, ar sawahm peerah-dischanahm pee schijs teefas peeteiltees, jo weh-lasi neweens wairs neitfs Klauftits. Täpat arri teel wissit tee, kas tam nelaihim to parrada palikuschâ buhtu, usaijzinati, sawas parradus libhs minnetai deenai atlihdinacht, jo tee, kas to neubhs darrijuschâ, pehz liffumeem ar dubbultu maksu tiks strahpeti. To buhs labbi wehrâ list! 3

Krohna Wirzawâ, 23. Februar 1870.

Usaizinaschana

preeksch buhwmeistereem.

27. April f. g. rullsten 10 preeksch pufdeenas tiks Willen pagasta nammâ, Limbaschu-Katrichnes draubse, tahs Willen walsis-slohas buhweschana us torgu isdohta. 1

20. April f. g. tiks Inzeem muischâ libhs 15 gobwuz, darba-sirgi un zittas leetas us ofzioni pahrdohstas. 1

Sigguldes walsis slohas bubwe tiks 14. April f. g. isdohta un war buhwmeisteri minnetâ deenâ deht scha darba pee Sigguldes walsis waldischanu peeteiltees. 1

14. April f. g. tiks Rustu muischâ, turra irr Limbasches basnijdraubse, weena leelaka dalka muischas darbu sirgi, wiswairat no Sggaunu sortes, us ofzioni pahrdohsti. Us pagehreshanu tiks tee sirgi prett maksu libhs Surgeem muischâ barroti. 1

Bohde zittâ weetâ.

Ar scheem ralsieem padewigi sinnamu darru, la manna grahmata-bohde taggad wairs narw Kalku-eelâ, bet Skabrnu-eelâ N 2, Milius mahjâ. Schinni bohde pahrdohdu latwiskas un wahziskas dseefmu-grahmatas, spreddiku-grahmatas, latwiskas un wahziskas slohas-grahmatas un daschadaschadas lassamas grahmatas. — Par to libhs schim man parahditu ustizzibu un mihlehtibu sirgnigi pateidamees, luhdsu arri tei jaunâ weetâ mannu bohdi labpraft apmelleht. 1

K. Milius.

3 darba-sirgi preeksch semmes apstrab-daschana is pahrdohdami Rihpu-falla pee A. Antipow. 1

Pirzeem të teel sinnohis, la 20. April f. g. Niehtken muischâ, Dserbenes basnijas draubse, ofzjone pahrdohs daschatas bruhketas mehbeles jeb mahju leetas un fainneezibas rikfus. 2

Rihgas galwofschanas beedribas (Hypotheken-Verein) direkzione zur scheem ralsieem darrâ sinnamu, ka winnas kantoris no 15. April sah-loht wairs neubhs Riter-eelâ N 6, bet leelajâ Smiltschu-eelâ N 25, Sprengerta mahjâ, weenu treppu us augschu. Pa to pahrwaddaschanahs laiku un pa swehtleem, tas irr no 5. libhs 15. April, schis kantoris buhs zeet. 1

Kahdâ 7-werstes no pilssehtas buhdamâ muischinâ teel patlabban apstrahdht eesahktas semmes dalkas, par 20 libhs 50 rubleem pubra-weeta, pahrdohstas. Klastakas sinuas pahrt to isdohs Caselautâ Dr. Bojfe. 1

Sinna.

Wissadas jaunâs no Wahsemmes astillettas ustizamas saknu-dahrsu-sehtlas no wiselabbakahm sortehm, par mehrene maksu irr Talsê pee schen-tera Joh. Ewaldsohn illatru deenu, itt ibpafchi tirgu deenâs pee wianna durwim no wianna depla dabujamas; kâ arri Waldegahlê pee pascha dahrsneeka Joh. Feldmann. 3

Wissadas labbi dihgstoschas dahrsa-saknu un pufku-sehtlas par wislehtato tirgu irr dabujamas Aic-puttess pillê pee dahrsneeka P. Linde. 1

Weenu partiju Krecwufemmes linn'-sehflu eljes-rauschu no ittin labbas sortes, dabuja un pirzeem preeksch lobpu-barroschanahs peedahwa **Frist un Wieprecht.** leelajâ Jehlab-eelâ N 1, blaklam behrjes nammam. 1

Rihgas damp-kaulumiltu fabrikis.

Wisseem semmturreem darram sinnamu, kâ lai taggad pee laika apgahda few wajadsihus damp-kaulu-miltus, par 8 rub. f. par maisu, tur 7 1/2 puddi un raggu-miltus, par 9 1/2 rub. f. par maisu, tur 6 pud. eelshâ. Tapehz, ka kaulu tirgus taggad weenumeht zel-fahs, warr noprast, ka. sad luggoschana eesahlf-sees, kaulu- un raggu-milti palits wehl dahrgaki. Tadeht fabrika waldischana luhds pirzejus, lai pasteidshas pee laika sawas wajadsihus eegahdht, kamehr tas tirgus wehl irr lehtaks. Rihgâ, 10tâ Merz 1870. 2

Karl Kr. Schmidt.

Pee appafschrahtita irr spihkeri gattawi dabujami tee passihstawi druwas-mehsli, to nojaz par

superfosfatu (ar Paackarda sihmi.)

Schee mehslî (subdi) irr tee weenige appafsch scha wahrda, kas jaw daschus gaddus pee mums us semmehm israhdijschees par derrigeem un no weenadi pastahwedama labbuma un il gaddus daubf muischâs un no daubf f.imnerleem Wid-semme un Kurjemme teel bruhketi. Sajo wahr-dus — ja kahds to wehletohs — arri pee man-nim war sinnaht dabubt. 1

Ja kahdam ta wajadsiha pehz winneem leelalâ mehtrâ buhtu, tad luhdsu to mannim jaw agrati preeksch pallastleeschanahs peerahdiht. 1

P. van Djk.

Rihgâ, Sinder-eelâ N 1.

3 libhs 4 rubru-weetas dahrsu-semme irr Nikolai-eelâ N 55 isihrejama. Klastakas sinuas turpat. 1

A. Th. Thiefs, wezzaka

Englischnu magasihne, Rihgâ,

peedahwa Dittmara dahrsa-eerohschus no wissadahn sortehm, kâ arri englischnu lahpsstas, islap-tes un zirpes. 1

Kappa-afminus un frustus

no marmora-, granites- un smiltschu-almena tai-situs, pahrdohd no 10 rubli gabbalâ eesahloht, leelâ Aelxander-eelâ N 15. 3

E. Saak, biltschu-zirtejs.

Weens weeglis un masi turwju wahgis pehz wisjsaunalo mehdi taisitas, un weens diw-sirgu turwja wahgis irr pahrdohdami, kâ arri pas-telleschanahs us jauneem wahgeem teel ahtrâ laika isdarritas no febleneeka 1

F. Gehnert,

Limbaschds, turpneeka Renze mahjâ.

Weenu stipru kaleschu us gullofshahm resforahm un weenus turwirattus pahrdohd itt lehti S. A. Jakobsohn, Nikolai-eelâ N 23. Turpat arri arween slahbi gurki dabujami. 2

Walmeerâ.

Alminu-obgtu darwu, beggati un trahnu, kâ arri kaussep-elji, linnu-elji, seh-elji, rahzenu-elji, smalkato firnissi wissu no labbakahs sortes peedahwa S. Frey. 1

Gummi-kalloschas

no labbakahs sortes or weeglu un siltu ohderi, preeksch dahmahm un lungeem, ta kâ arri smalkas

kungu-gamafchos

lakkeretas un no sirgu-ahdas un feerejami sah-bali preeksch dahmahm, no labbalas prezjes pagattawoti, stipri un glihti strahdati, teel peedah-watas leelâ pulkâ un par lehtu zennu no P. J. Welikanow, Kalku-eelâ N 9. 1

Mannâ biltschu- un grahmata drifku-nammâ pee Pehtera basnijas warr dabubht gauschi smulti eesetas 1

Dseefmu grahmatas,

apseltitas par 2 rubl., ar apselitu wahlu par 1 rubl. 50 lap. un neapseltitas par 1 rubl., (kas weenu dseefmu grahmata pirt, dabub weenu las-famu grahmata usdewahni), kâ arri Widsemmes un Kurjemmes Spreddiku-grahmatas, Geografijas-, Mehkiuu, Dseefmiuu- un zittas labbas Latweeschu grahmatas. Ernst Plateo. 1

Sagta kehwe.

Walmeeras kreife, Walmeera muischas Zibrul mahjâ nusagta kehwe August mehnesi 1869. Melna kehwe no leela augama, bet larna; kreipes us kreifo pufsi; us ribbahm labbâ pussê diwi balti pletki, weens leelaks, ohtris majats; kreija kahja no appafschnagga libhs pufs silba balta, labba kahja ilpat tahlu firma un kreija preekschahia no nagga libhs lohjeklam balta, no gubschahm kantiga, bet kallis siwiti garfch. 1

Vasemmibas ffohla.

(Stat. N° 12.)

Kad winsch tad arri preezajahs, ka fewi uswar-rejis, fewai passaidams, tatschu pehzaf beedru preefschâ launejahs, ka fewa winnu pahrspehjuſi; un tomehr winsch gribbeja ar lehnprahntibu un pa-klausibu winnai peerahdiht, ka taisni winnai wiſſ-leelafajâ taisnibâ tal netaisniba, un ka winna wiſſu famaita, tadeht ka wiſſu gribb par labbi isdarriht.

Schinni laikâ Bonawentura apmekleja daudſkahrt fuhrmanni; muhks warreja taggad bes bailehm pils-fehtâ rahditees, bet wiſſas mahjas netappa wiſſai weefigi usnemts. Katschina ne- ilgojahs wis pehz muhta apmekleschanahm, bet nebija tam arri pret-tim; Pehters fanehma muhku til gohd'prattigi, it kâ tas winna wiſſulabbafajs draugs buhtu. Winsch luhfojahs daudſfrei' fewai fewai feja, wai tal til daudſ uſtizibas un lehnibas winnas ſirdi nekustina; bet ſchi nelikkahs par to nemas sinnoht, it kâ tas gluschi tâ peeklahthos.

Muhks nemannija it nemas, kâ taggad Pehteram winna turumâ ap-ſirdi, nedſ arri, kâ Katschinai agrak ap ſirdi bijis, winsch nenahza ne kâ wihra tag-gadejs draugs, nei arri kâ wezs fewas jaunibas draugs, bet til kâ muhks, tas irr, fewai muhku fa-beedroschanai par labbu.

Til ko Bacharachas kattoti tizzibas brijwibu bija atdabbujuschi, tad winni tuhlin kâ ihſti Wabzeeschi isſchtihras diwâs dakkâs. Wezzo klosteri waija-dseja atkal no jauna cerifteht, un wiſſa kattotu draudse bij weenâ prahntâ, ka to driht ja-isdara; jo wihn'lohpî dohmaja, ka, ja isgahjuschâ waffarâ til mas masinsch klosterihts pilsfehtâ buhtu bijis, tad kuffa nebuhtu wihta kalnus til breeſmigi noſittuſe. Bet wai muhki ar, wai bes garro uswalku klosteri us dſihwi atnabk, ta bija ta ſwarriga waizahana. Leelaka dalka kahroja Kapuzineeschus; til masuinſch peekritta kluffibâ Franziskaneescheem.

Kapuzineeschi un Franziskaneeschi irr, tâ falkoht, meefigi brahti; abbi sanzahs par dehleem ſwehtajam Affisi Frantscham; bet winni jaw no ſen gaddeem eenaidigi brahti, un tahdi farro wiſſniknaki. Bacharachâ isliklahs, it kâ abbas partejas buhtu no ta neganta naida ko mantojuschas, kurrâ Franziskaneeschi un Kapuzineeschi jau daudſkahrtigi apfarrojusches. Kapuzineeschi bija 1621. gaddâ us Bacharachu atnalkuschi un farra truhfuma gaddâs pilsfehtneefem peellabbinajusches. Pehzaf winneem bija preefsch Franziskaneescheem jabehg, kurrus kahds generalis, kas ar farra spehku pilsfehtâ walbija, ar ſtipru robku pilsfehtâ eewedda. Pilsfehtneeki fuhdsejahs tadeht; semmes waldineeks un Trières erzbiſkaps atwedda Kapuzineeschus atpalkaf, un erzbiſkaps uſteiza pils-fehtneefem Kapuzineeschus par ſwehta Garra ih-ſteem trummetneefem; bet us kahda kardinala pa-

pawehleschanu bija ſwehta Garra trummetneefem pilsfehtâ atkal Franziskaneescheem ja-atdohd. Peh-digi protestantu waldineeks nahza; tas isdſinna Fran-ziskaneeschus ar Kapuzineescheem kohpâ no semmes laukâ. Kapuzineeschus mihtoja laudis, kâ wiſſur zittur; bet Franziskaneeschus uſfaktija par tahdeem, kas no ſweſcheem augſteem kungeem uſſpeesti. Bet taggad, abbas ſabeedroschanas gribbeja us Bacharachu atpalkaf nahkt, un tatschu weens weenigs klostersz bija Bacharachâ.

Bonawentura gahdaja preefsch Franziskaneescheem; tas bija tas eemels, tadeht winsch fuhrmanni til beesi apmekleja. Winsch usazijnaja Pehteri un Katschinu, lai tee pee draugeem Franziskaneescheem par labbu runnajoht. Fuhrmannis zeeta kluffu, bet fewa apſohlijahs par Franziskaneescheem naigi gahdaht.

Kad muhks bija aisgahjis, Pehters fazzija us fewu druſtu usſohbodams: „Mehs abbi gan mas warreſim palihdſeht, lai zeenijamee tehwi klosteri dabbu, tadeht ka mehſ pehz tawas wehleschanas paschi jaw kâ klosteri dſihwojam. Ja es wehl ſchenki eetu, tad gan es warretu winnu labbad runnahkt.“

Katschina atbildeja til karſti, kâ no winnas nefad nebija dſirdehts: „Sawai ſwehtibai un muhſu lai-me par labbu es no kandihtm behgu, bet kad par wiſſas draudſes ſwehtibu un laimi jagahda, tad es atſallu mahjas meeram un eetu atkal kauschu ſtarpâ, kad man winni buhtu pateesi pee turgus akkas ja-usmekle.“

„Es eſmu lehns fuhrmannis,“ Pehters fazzija meerigi, „un newarru til driht fewus wahgus ap-greest. Tu warri darriht, kâ tew tiht. Bet tadeht til no Franziskaneescheem muhſu pilsfehtai laime un ſwehtiba fagaidama? Kapuzineeschi arri weena labba ſabeedroschana, un es no behrnu deenahm win-nus arweenu par teem labbafajeem dſirdejis uſtei-zam. No ka tu tad labbaki ſinni nekâ wiſſa Bacha-racha un Trières erzbiſkaps, ka Franziskaneeschi wairaf wehrtes?“

Katschina, kas taggad wiſſu atminnejahs, ko par Franziskaneescheem labba dſirdejuſi, pahrwehrtijahs gluschi, winna dedſa un trihzeja, winna nebija wairs meeriga, nekaiſliga fewa; winna fazzija: „Kad Deews buhtu gribbejis, ka Kriſtaps Kellers buhtu par Kapu-zineeti un ne par Franziskaneeti palizzis, lai tu ne-dohmatu, ka es Franziskaneeschus tadeht aisſtahwu, ka Kriſtaps winnu ſwahrkus walka. Bet taisnibai tatschu taisnibai japaleek!“ Nu winna ſtahſtija grun-tigi par wiſſeem ne-iſteizameem Franziskaneeschu labbumeem. „Winni irr tas ihſtajs zelms, no ka daudſ ſarri isaug; bet Kapuzineeschi irr tas weenigs wiltigs, nokaltis ſars, atkrittuschi Franziskaneeschi un nefas wairaf. Sw. Franziskus naw nefad tahdu mizzi nehſajis, warbuht masu mizziti, bet ne tahdu ohlektgarru tarbu kâ Kapuzineeschi. Tahda garra

mizze peepaff' welnam pahr wianna raggeem, bet nekahdam fwehtajam pahr wianna appato galwu. Raut gan Trieres erzbisfaps Kapuzineeschus par fwehta Barra trummetneekem nosauzis, tatschu tas neko ne-apfihme, kad pahrdohma, ka weens pahwests Franziskaneeschus par serawu brabteem nosauzis. Pahwests irr wairak, nekà erzbisfaps un seraws wairak nekà trummetneeks, kautschu taz arri paschas fwehtakas nohtes nopubstu. Bes kahdas pretti runnashanas Franziskaneeschi irr ta derrigala muhku sabedroschana; jebfchu Kapuzineeschi dauds labbus darbus pastrahda, tatschu Franziskaneeschi irr winneem un wisseem pabrati grehku peedohschanas spehka; winneem irr stiprakajs grehku atlaischanas spehks, tas nomasga wiffus grehkus. Bonaventura pats mau reis stabstija, ka seewa warroht neween preefschewis Franziskaneeschu grehku atlaischanu dabbuht, bet arri zaur tizzigu grehku noscheloschanu un zeschchanu arri tur libds preefsch sawa wihra: tif spehzigu irr Franziskaneeschu grehku atlaischana un tif neatschirramus Franziskaneeschi turr diwus zaur laulibas sakramenti saweenotus laulatus draugus."

Tahdu runnu fuhrmannis wehl nebija nekad no sawas seewas dsirdejis. Winsch brihnojahs, apdohmajahs kahdu brihtinu un fazzija: "Ta pehdeja leeta irr labbaka, un es pateesi esmu atraddis, ka muhsu Franziskaneetis neween wahrdds, bet arri darbds laulibu augstu t.rr. Tapehz tu warri muhku darrischanas darriht, kas tew tihf."

Schahdi lehni wahrdi kustinaja seewas firde; tai affaras nahza azzis un wianna teiza: "Mihfajs wihrin, es tew esmu pabri darrijuse!" Tad wianna atkal kluffa. Wihram schee wahrdi skanneja ka atpestischanas wehsts. Winsch dohmaja: "Tatschu pehdigi esmu seewu ar sawu lehnibu pahrrwarrejis, taggad wianna atfihb, ka kloshtera dsihwes wihse mannà mahjà nederr, ka winnai masak labbai japaleek un tatschu ne flittakai."

Tè Katschina fahka runnabt: "Mihfajs Pehter, tu muhku Bonaventuru apmellojis, tu winnam stabstijis, ka es kahdu mirruschu draugu agrak tapat mihlojis ka tewi; Bonaventura pats irr schis draugs un irr wehl gluschi dsihws. Winsch manni waijaja pehz ta mirruscha drauga, es jaw newarreju tahdus mellus ne preefsch mannis, ne preefsch tewis paturreht us mums un teizu winnam tihru taisnibu. Winsch manni tad zeeti sohbdija un usdewa gruhkas grehku noscheloschanas un runna no ta laika tif tad ar manni, kad tu klabtu effi. Es biju tif nespehzigu, ka libds scho deenu ne-eehdroschana-johs muhsu sarunnaschanu isstabstihht."

Fuhrmannam weffels spainis aufsta uhdena pahrfrehja par mugguru; tas wis neskanneja atpestischanas wehstim libdsigi. To leetu ihsti apflattoht, Katschina bija schoreis taisnibu darrijuse. Bet kapahz winnai waijadseja scho wezzu stabstu tam pascham Franziskaneescham stabstihht un schoreis ne

no firds apfinnaschanahs preefsch sewis bet preefsch wianna! To Katschina nebija mellojuse, bet winsch pats. Un kapehz wianna to winnam atstabstija, ko wianna Franziskaneescham isteikuse, tai azzumirkli, kad winsch Katschinas deht preefsch Franziskaneescheem bija apnehmees wai ugguni skreet. Mehs wiffi effam zilweti, tapat arri fuhrmanni un Franziskaneeschi. Tatschu Pehters sawu seewu nehabra tapehz, ka wianna to skunsti smalki pratta, sawam wihram no tihras mihlestibas un newainibas dsihwoschanu gruhthu darriht.

(Us preefschu wehl.)

Peemakfaschana.

I.

Pasis wahgi peebrauja ar rekrufschu pretti nehmeju kommissiju pee "Selta lauwas" G. pilssehta Wakkar-Brubschds. Trakteerneeks Espenbeks, stiprs, brangs wihrs, smalki apgehrbees, kas arri pats sawu wehrtibu atsinna, fanehma kommissijas fungus laipnigi un wedda generali preefsch ta fataifitas istabas, kas glihti pehz jaunakahs mohdes bija eeriktetas un no kurrenes tirgus plazzi warreja pahrskattihht. Sulalaii eerahdija teem zitteem kungeem winnu istabas; Espenbeks arri nahza tuhlin pats pee teem, lai redsetu wai wifs pehz kahrtas un patifschanas.

"Tee zitti fungi," winsch fazzija, kad ta pahrraudsdams doktera istaba nonahza, kamehr dokters pee lohgeem gahja, tohs atdarriht, lai no dahrsa skaidrajs wakkara gais istaba nahktu, "tee zitti fungi us pehrnaja gadda aplahrt reisofchanu man to gobdu parahbdija, ka pee mannis peemitta — juhs gan nahkat pirmu reisi schinni apgabbala?"

"Ta gan," dokters atteiza, tohti smuks jauns wihrs, ar ruhpiigi isfchirteem, kupleem, tumfscheem matteem un dsihwibas pilnahm tumfschahm azzihm; "es tif puhs gaddu esmu frohna deenesti un peederru pirmu reisi pee rekrufthu pretti nehmeju kommissijas . . . luhdsu, wai negribbat atschstees? Landrahts stabstija mums, ka mehs wiffa sawa aplahrt reisofchanà nekur tif labbi netifschohht usnemti ka pee jums; jums pateesi gaujschi krahfchena mahja un isfkatifschana us juhfu dahrsu tohti flaihta."

"Man japreezajahs, ka juhs to atrohdat," Espenbeks eelabbinahs atbildeja; "mannam trakteeram gan labba flawa, un es to landrahtha fungam nepeemirfifschu, ka winsch to arri apleezinajis; es zerru, ka juhs arri meera buhsat. Skahde, ka man wairs nau tas wihns, kas pehrn generakam ta smekeja, un es esmu wai iffamiffis, ka man ne-isdewahs galwas pilssehta mescha juhku zeppetì dabbuht. Es esmu diwreis telegraferejis, bet ka newarr dabbuht, ta newarr dabbuht, un kad ap scho gadda laika zittu newarr . . ."

"Juhs turrat muhs pateesi par leeleem gahrdmuttehm, Espenbek fungus," jaunajs dokters atbil-

deja, ka feja sawadi kustejašs un kas drufku ne-meerigs, weegls islikahs . . . rahdijahs, ka trakteer-neeks to mannitu. Tas gahja pee lohga, atspeedahs ar labbo plezzu pee lohga, tā ka winsch pakrehsli stahweja, kamehr dokters istabas widdū pilnā gaischumā stahweja; us tahdu wihsī trakteerneeks war-reja dokteri apluhreht.

„No fewis warru fazzihht,“ dokters runnaja prob-jam, „es esmu arri bej teizama wihsa un mescha zubku gaffas meerā; es wis ne-esmu islutti nahts; jo tā ne-esmu audsinahs. Wians nomir-ris tehws, kas us semmehm par dokteri bija, neat-stahja nekahdu mantibu, ka kuhu warrejis studee-reht, ja nebuhtu frohna slohla tizzis usnems . . . juhs to gan sinnat, ka tadeht aston gaddus esmu par saldatu dokteri — tatschu man arri zittas ahr-teschanas; tas gan grubti, kad ammata darbi un kad jastudeere, lai ar sinnatnibu nepaleef atpakkat; bet es no darba nebihtohs; kas nabbags un gohdu kahrigs un gribb us augschu tikt . . .“

Kamehr jaunajs dokters nemeerigi azzis gan us semmi, gan us trakteerneeku metta un wissu scho ahtri isteiza, Espenbeks wiannu smalki usraudsija un tā uswarretajs smaidijahs; winsch gribbeja atbil-deht, bet jau dokters newarreja tablak runnaht, tadeht ka fullainis preekschnammā fauja: „Espen-bel lungs, Espenbel lungs!“ Trakteerneeks paklan-nijahs un ar teem wahrdeem: „Es luhdsu aishil-dinajat!“ tas steidsahs prohjam apstattiht, fur winsch waijadsijs.

Ahrā preekschnammā trakteerneeks bersa smeeda-mees rohkas.

„Tas irr skaidri, ar to wihsu warr kahdu wahrdu runnaht,“ winsch pee fewis runnaja; „tas pats rahda stakka durwis, ka ehsehs tabš warr redseht. Winsch stahsta man wissu sawu dsihwes gahjumu; winsch falka, ka effoht bej mantas, ka effoht gohda kahrigs, ka gribboht us preekschu tikt — un wissu to pirmā azzumirski, kad manni reds — un baili-gahs, nemeerigahs azzis — gan us weenu, gan us ohtru kahju schuhpodamees — mihtakajs dokter, juhs gan probtat ahrsteht, bet zittās leetās juhs mas probtat . . . kaut gan effat us taisnako zekku!“

Pa treppehm semmē steidsotees wiannam nahza prahā, ka jauna doktera „stakka durwju rahdišana,“ lai ar wiannu beedrojotees, us to sihmejoht, ka ta neslawa ispaudusees, ka winsch ar leetahm tinnotees, kas gaismu bihtotees; jo zittadi dokters wiannam gan tik dauds nebuhtu fazzijis; tas gan drufku wianna firdi speeda. „Waijaga mannigam buht!“ winsch fazzija pee fewis.

II.

Dahršs aish „Selta lauwas“ jauno dokteri pateefi peewilla; ja, kad Espenbeks bija aishgahjis, winsch tuhlin uslikka zeppuri galwā un steidsahs ahrā,

dahršā pastaigatees. Bet bej ka pukkes, krumus, falkohs platschus un sweschsemju fohkus apskat-titu, winsch tik reij ween azzis metta ap fewi un steidsahs pa nograuteto zekku us preekschu. Wai winsch dahršu pasinna, ka winsch tik drohschi us sinnamu puffi dewahs? Kas gan wiannam bija dahršu apraktijis? Tas gan rahdijahs, ka winsch dahrša zekkus smalki sinnaja; winsch staigaja pa lohzi-da-mohs zekku, zaur krummeem lihdi dahrša gallam, fur pee ar wihsa stihgahm apanguschas dahrša buhdas nonahza. Tē nu bija mihtla usmihta. Starp puk-kehū weena dsihwa pulke stahweja, skaišta jauna meita, kas ar sawu faules schirmi wehzinaja un to nometta aish mugguras, kad dokters turwu bija pee-nahjis; wianna dewahs tam prettim un fritta tam ap faklu.

(Us preekschu wehl.)

Robinsona eenaidneeks us nahwi Berlinē.

„Wai redsat to wezzo lungu ar balto zeppuri, kas tur taggad „swehru dahrša“ weentukā zekka eegree-schahs?“ manni peepeschi mans draugs waijaja, ar ko es plahpadams pa to skaišto Berlinēs lappu meschu pastaigajohs, kas no Brandenburgeeschu wahr-teem lihdi Scharlottenburgu iisteepjahs.

„Es . . . ja to lungu! Kas irr ar to?“ jautaju usmannigi.

„Tas lungs tur irr weens no galwas pilsehtas leclakeem brihnumeem,“ tikka atbildehts.

„Tad lai steidsamees wiannam drihs pakkat; esmu kahrigs wianna seju redseht.“

Ar scheem wahrdeem steidsahs es kahdus fohkus us preekschu. Bet mans draugs wilka man atpak-kat un fazzija weenteesigi: „Es juhs luhdsu zeeschi, atpakkat palikt. Tas lungs cet ikweenam is zekka un wehlejahs, ka ifkats ar wiannu tāpat darra.“

„Tāi weetā, ka juhs mannu wehstu kahrību ap-speestu, juhs to tik wairak kurrinajat. Man wai-jaga to lungu redseht;“

„Bet ne schē!“ mans draugs fazzija weenteesigi ar sawilltahm usajzihm. „Zums newaijaga wianna weenigo kluffu pastaigaschanohs nopohstihht. Winsch nopelna to wehtru deht, kas ap wianna dsihwoschanu trakkojuschas, scho pataupischanu.“

„Man prahā, rihtu agri atkal us Kelni braukt.“

„Juhš scho lungu arri eeksch diwi stundahm re-dsejat un tēpat pilsehtā. Luhdsu, eesim atpakkat.“

„Juhš gribbat manni tikkai no wianna atlabbi-naht. Kad mehs atkal pilsehtā buhsim, lungs buhs Scharlottenburgā.“

„Nemas! es sinnu, zil tablu winsch eet. Mahkat, mums nau laika, ko pamest.“

Mans draugs paskattijahs pehz pulkstena, panehma mannu rohku un waddija manni atkal us Branden-burgeeschu wahrteem un „Appalsch-leepahm-eelā“ atpakkat. Es luhdsu, lai winsch par wihsu un

winna wahrdu kahdas flahதாகা সিন্ধা ইতি, bet mans draugs dewa tikkai kahdas nepilnigas, iskaifitas sinnas. Tas swarrigafajs, ko winsch man pastahstija, bija tas, ka tam fungam ar balto zeppuri kahda breejuniga kaisliba peelihpoht, kas, ja ta Berlinē teekohht pasihstama, winnam wissu, ne masu man-tibu norijohht, winnu, ar weenu wahrdu, nabbagu warroht padarriht. Turklahht dabuju sinnaht, ka tas funks tahds zilweku eenaidneeks, kahds warbuht neweens no winna lihdsdshwotajeem. Winsch effohht kaisls pihpetajs, tatschu laukā nekad nepihpejohht, un tik tadehht, lai neweens no winna ugguni neluhgtu. Tā winsch arri laukā pulkstena kehdi lihds neneffohht, lai winnu neweens pehz laika newarretu waizahht. Winsch ne-eetohht ne us konzertehm, ne teateri, ne weefu nammōs, un effohht tahdā wihsē gandrihs kà bes wahrda un winsch effohht tatschu galwas pilsfehhtas brihnums . . .

Mehs bijam lihds leelo Fridrika-eelu nonahkuschu un eegreesamees tur. Pehz kahda laika apstahjamees pee kahdas grahmatu bohdes un eegahjam tur.

„Wai jums kahds Robinsons Krühjinsch pee rohkas?“ prassija mans draugs boh dneeku.

„Man nau neweena bohde, bet warru jums tuhlin no nabburga weenu list atnest,“ atbilde skanneja.

„Darrat to, bet es luhdsu, fakkat, lai nessejs pasteidsahs.“

Kamehr nessejs noht bija, mans draugs nenogreesa azzis no eelas. Robinsons tiffa atnest.

„Wai juhs negribbat man warbuht to laipnibu parahdiht, scho grahmatu kahdu brihdi sawā lohga islist. Grahmata irr tik labb kà pirka; es wehl kahdas lectas juhju bohde ismekleschu.“

Bohdneeks darrija smeedamees, ko no winna paghejeja; tad mans draugs apraudsijahs bohde un metta man ar azzim, lai es lohgu un Robinsonu usraugohht. Es darriju to, kaut man gan ehrmigi bija ap firdi. Tā pagahja kahds laizinsch. Mans draugs peesihmeja scho un to grahmatu un es paliktu us ehrmigo wakti. Ha, ko es tur eeraudsiju! Es nobihjohs, it kà spohku buhtu eeraudsijis. Wezjajs funks ar balto zeppuri apstahjahs azzumirkli appaksch lohga un nahza tuhlin bohde.

„Es luhdsu to Robinsonu, kas tur lohga,“ winsch fazzija ar behdigu, stingru balsi. Pee scheem wahrdeem winsch turreja balto zeppuri kreisajā rohka, un noslauzija ar labbo sweedrus no pceres. Winnam bija laikam beesajā uswalkā ahtri eijohht pawafaras faule filti palizzis.

„Ta grahmata irr pahrdohhta; es listchu jums zittu atnest,“ boh dneeks us fungu ar balto zeppuri fazzija.

„Luhdsu, dohdat tam fungam tikkai grahmatu!“ mans draugs runnaja aschi starpā.

Grahmata tiffa fungam dohta. Winsch nomafaja un aiggahja. Kad winsch no bohdes isgahja,

man islistahs, ka par weenaldsigo, tā kà par ahmini palikkuschu, bahlo seju fungam uswarrefchanas smeekli pahrsfrehja.

Bohdneeks listu pehz manna drauga wehleschanahs ohtru Robinsonu Krühsoe atnest. Kad winsch aismafaja, tad winsch tā kà weenaldsigi us pahrdeweju fazzija: „Man bija derriba ar to fungu ar balto zeppuri, ka mehš to grahmatu no weenas un tahs paschas driffes pirkim.“ Tad gahjam.

„Juhš effat taggad ehrmigo fungu redsejuschu,“ mans draugs fazzija ahra. „Taggad jums waijaga par winnu dsirdeht. Ge-eefim tur tai traakteeri.“

(Us preeschu beigums.)

Ustizjams suns.

Wezs nabbags wihrihsch, neredsijs,
Ar speeki wilkhs nespehzijs,
Preesch lauschu durwim staigaja
Un dahwanas few isluhdsja.
Neweens to labprahht usnehma,
Rets maifes kummos' pafneetsa.
Weenreis winsch wahisch un issalzijs
Bij dsilla meshā patrittis.
Neweens schē winnu redseja,
Nes winna waitas dsirdeja.
Tif' winna suns, ustizjagais,
Kas bija draugs tam weenigais,
Ko allasch bija mihlejis,
Kam pehd'gu kummos' dallijis:
Us zeemu ahtri tezeja
Un schehli kauza, smillsteja.
To laudis labbi mannija,
Ka suns pehz funga raudaja,
Tam gahja lihdsi ahtruma,
Bet — aufsu lihki atradda.
Nu ahtri bedri israkta,
Kur wezza meesas eeliffa,
Usmetta smilschu kopyinu;
Ussprauda rupju krustinu.
Neweens pehz winna raudaja,
Nes winna kappu puschtoja.
Tif' suns us kappu sehdeja
Un disti kauza smillsteja;
Iffatru deen, iffatru nast'
Winsch turreja us kappu wakt';
Rebehdaja, ka bads jazeesch,
Pehz drauga tikkai schehlums speesch.
Lihdsi dshwiba tam nobeidsahs,
Us kappu noht tas atraddahs.

Schē zilweks nemmi mahzibu:
Nes suns rahd tam ustizhibu,
Kas winnu mihl', tam labbu darr',
Tam winsch rahd mihlestibu arr.
Wai tew neubhs ko kaunetees,
Kad tu pee few pahrdohmajees,
Ka dasch'reis, kas tew mihlejis,
Tu labb' ar launu mafajis. M. L. pp.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Bensus atwehlehts.

Mihgā, 3. April 1870.